

AS MATEMÁTICAS A DISTANCIA NO PRIMEIRO CICLO DA E.S.O.

FERNÁNDEZ FONTENLA, IRIA

IES San Mamede (Maceda)

A situación xerada polo coronavirus obrigounos, en pouco máis de 24 horas, a adoptar unha nova metodoloxía de traballo coa que, tanto docentes como alumnos, tivemos que familiarizarnos sen apenas asesoramento externo nin formación previa.

Aínda sen estar preparados, sen obviar a dificultade, nos cursos altos o alumnado debería ser o suficientemente autónomo para seguir un ensino das matemáticas a distancia, mais penso que non se pode opinar o mesmo no primeiro ciclo da ESO. Aos 12-14 anos nótase unha falta de madurez que complica moito este tipo de aprendizaxe, referíndome sobre todo á capacidade de abstracción e análise propia da nosa materia.

No mes de marzo estaba a preparar unha primeira saída cos alumnos pola vila de Maceda, de cara a organizar un roteiro matemático. A idea era que fosen os propios alumnos de cada grupo os que elaborasen as preguntas segundo avanzabamos co temario, e ó finalizar o curso, xeraríamos unha ruta coa aplicación Math City Maps. Habería unha sesión final na que cada grupo executaríase a ruta creada polo grupo contrario. Como o confinamento fixo imposible levala a cabo, o propósito inicial derivou nunha historia titulada “Competencia matemática para coñecer Maceda”, na que se relacionaban todas as competencias e na que traballamos todos os contidos do curso de 2ºESO cunha grande carga de proporcionalidade.

Debo recoñecer que o resultado non foi o esperado, e unha grande parte do alumnado nin se involucrou nin se motivou o suficiente, facendo as actividades por saír do paso, ou con respostas sen moito sentido e pouco elaboradas. Aproveitando que no centro deron de alta a plataforma educativa de Google, decidín cambiar a outra metodoloxía para traballar o seguinte bloque a fondo: a xeometría. Baseándome no libro de “El Arte de las Matemáticas” de Vicente Meavilla, elaborei un cuestionario dedicado a cada unha das pinturas das que se fala no libro e algunha outra que me pareceu interesante, todo xirando en torno á xeometría estudada en 2º ESO. Estas actividades fixeron posible seguir traballando todas as competencias, ademais de ser interdisciplinar, relacionándoo en gran medida coas áreas da arte, historia, e da cultura científica.

No presente curso seguimos a ter a mesma incerteza en canto ó ensino (presencial, semipresencial, a distancia...) e incluso sendo presencial non se poden levar a cabo moitas actividades que antes eran ou podían ser habituais como o traballo en grupos ou o uso de material manipulativo. Isto fai que nos teñamos que seguir adaptando á nova situación, e parécese imprescindible aproveitar as experiencias vividas no curso pasado para mellorar as do presente,

aproveitando para rectificar aqueles aspectos negativos e reforzar os positivos, que tamén os hai e son moi importantes.

Nesta comunicación, ademais de compartir os materiais elaborados o curso pasado e de facer unha valoración dos resultados, tanto académicos como emocionais do alumnado, gustaríame analizar as dificultades atopadas que sigo a presenciar este ano, e aportar posibles solucións.

No presente curso estou dando clase en 1º ESO e podo dicir que é o alumnado que presenta a mellor actitude das cinco veces que impartín clase neste nivel. O comportamento, a motivación, o traballo na aula e na casa está sendo case perfecto, mais cando se trata de actividades que requiren un afondamento dos conceptos ou un rigor na escritura, teño detectado grandes dificultades. Por poñer exemplos: presentan grandes dificultades para escribir unha operación combinada en liña. Non acaban de entender o signo igual nin nas operacións combinadas, nin na escritura de relación entre raíz cadrada e cadrados perfectos, e ás veces ata custa que entendan que o que escriben non ten sentido ou é unha barbaridade. Incluso algúns fixeron uns debuxos moi fermosos representando as potencias, pero custou moito (e nalgún caso non foi posible) que entenderan o concepto de potencia e o que debían representar.

Penso que a maioría dos problemas ós que me enfronto co alumnado para seguir certos razoamentos, abstracción e explicacións, seguen a repetirse ano tras ano, e imaxino que é algo global que impide unha boa apreciación das matemáticas, e que coma docentes deberíamos mellorar. Gustaríame nesta comunicación incentivar a máis compañeiros que compartan experiencias similares e poder debater ou simplemente comentar outras propostas, e que as ferramentas que temos para traballar a distancia sexan algo habitual para axudarnos a mellorar. Igual conseguimos que os alumnos deixen de afirmar que “só usan as matemáticas para ir mercar”.